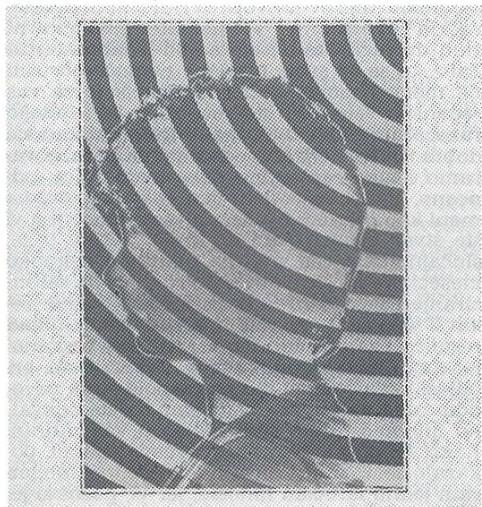

dubretom i slično, pokazalo se kao nešto što jeste relevantan sadržaj, posebno u odnosu na učmalo mrtvilo i u svilo samozatvorenog sistema života, na koji uporno pristajemo.

No, i u slučaju ove predstave, manjak vremena, novca i koncentracije autora učinili su svoje. Dobro zamišljena, ova koreodrama nije počela da funkcioniše na pravi način od onog trenutka kada su šavovi njenih fragmenata povezani. Priča je ostala da visi u meduprostoru nastalom između sumnjivog spajanja dva plana i sposobnosti gledalaca da sopstvenim domišljanjem dekodiraju šifre koje komad uspostavlja. Preduge scene u porodici gušile su mogućnost boljeg diferenciranja svih aspekata jugoslovenske stvarnosti, ostavljajući prostor za mnogobrojne šablone (otac, razočarani revolucionar, tavori u oskudici jer prezire karizam, maltretira sina, koji bi da pobegne izvan prostora koji mu je zadat slušanjem starog radija; majka koja se trudi da amortizuje sve sukobe u porodici, ali, ipak, jedino može da misli u kategorijama koje su svojstvene i njenom mužu itd.).

Mihailo Crwick

»Judit« Lasla Vegela je trebalo da bude »slojevita« i asocijacijama prebogata drama, u kojoj bi Rade Šerbedžija iskazao svoj rediteljski talent a gde bi bila apsolvirana i većina ključnih problema koji muče, kako revolucije uopšte, tako i ovu našu permanentnu revoluciju.

Bez pravog uvida u Vegelov tekst teško je prosuditi u kojoj tački je ova predstava, zapravo, pukla, no evidentno je da je priča o maloj Juditi delovala kao običan školski recital, gde se lepi stihovi o svetu i životu smenjuju sa žestoko intoniranim parolama o revoluciji. Svođenje svih likova na simbole učinilo je od glumaca marionete koje se bez pravog plana i valjanog razloga kreću po sceni. Koncepcija koju je zamislio Serbedžija bila je primerena nekim ranijim predstavama, koje je, međutim, uspešno režirao Ristić. Valjda otuda i toliko (neuspeli) citata i parafraza iz Ristićevog repertoara. Ništa tu nije pomogla ni parafraza celih »blokova« iz »Bladi Meri«, ni nasilno uvodenje usporenog pokreta, ni pravi (odlično izvedeni) madioničarski trikovi. Nije mogao da bude od pomoći čak ni Ljuba Tadić, koji je u ovoj prilici neodoljivo podsećao na tužnog rezonera kojem je nemoguće da se snade u tom haosu. Ostaje potpuno nejasno šta su autori, zapravo, želeli da kažu o pokažu ovim projektom. Ono što je, međutim, potpuno jasno i očigledno jeste da Serbedžija, kao iskusni pozorišni čovek, ume da animira svoje saradnike (naročito one mlađe), što ubuduće ne bi trebalo da zloupotrebljava-

I, na koncu, valja konstatovati da u ovoj zemlji sigurno postoji dovoljno ljudi kojima YU FEST treba i koji su veoma zainteresovani da ovaj festival nastavi da postoji. Tužno je što neke od najvrednijih svojih umetnika uopšte dovodimo u situaciju u kojoj se sada nalaze ljudi iz Subotice. Uostalom, ovaj grad već odavno nije provincija, te ni ono što odatle dolazi ne treba procenjivati kriterijumima provincije. Upravo zato neće biti naodmet ako se podsetimo da je u planu YU FEST-a za sledeću sezonu bilo predviđeno stvaranje opsežnog operskog programa.

tugine tuge tuga

ili: o mistifikovanju naučnog zabrana, o novim previdima i o izigravanju nevinašceta na privatnom posedu narodne književnosti u drugom po redu seminarskom radu dr Marije Kleut

Povodom teksta »Ojkača/oikanje, blamaža/blamiranje« Marije Kleut, »Polja«, br. 353 — 354.

nenad grujičić

Očekivao sam u novom seminarskom radu dr Marije Kleut daleko više argumenata, duha i stvaralačke ponesenosti, ali, na žalost, ništa od toga: samo blede i tužne rečenice jedne usamljene naučnice koja je izgubila štiklu posle saplitanja na klizavoj kraldrmi polemike. Pošto mi je u amanet ostalo da ojkaču branim od slučajnih prolaznika, moraću ponovo, s punim džakom fakata, da se vinem u divne polemičke visine i odozgo, punih pluća i ozaren, nadgledam kako dogorevaju plamičci puste rafinerije narodne književnosti u kojoj je, do maločas, punila i praznila vruće cisterne uvažena konstruktorka dr Marija Kleut. Moraću, dakle, ponovo da se istrgnem iz železnog zagrlijaja neljubazne dame koja sve vreme, uporno i besprizorno, u naučnom kazanu svoje sujete, zahrdalom školskom kutlačom, pljuska i udara po jeretičkoj *Ojkači* i njenom neozbiljnog autoru. Tekst dr Marije Kleut, koji nosi neduhovit i nefunkcionalan naslov, *Ojkača/oikanje, blamaža/blamiranje*, nalik je gumenoj posteljici dečjeg balona u prašini koju vetr čas raznosi, čas nanosi u trubicu udenetu u šarenom baloncu.

Iznenadio sam se s koliko neuverljivosti i tromosti pisan je novi seminarski rad, odgovor na moj polemički tekst. Kažem polemički, jer drugo ne može biti. Dr Marija Kleut hoće po svaku cenu da našu polemiku akademizuje i uštroji, da tobož »uzobilji« problem i tako svoj prvi tekst, objavljen u rubrici »Reagovanja«, predstavi *kritikom*, a moj odgovor *kritikom kritike*. Providno — ne pali! Pošto se i sam vam kritikom, dobro znam razlikovati književne rodove i vrste. Dr Marija Kleut, koja je začela ceo dijalog, u svom prvom tekstu, brzo je napustila predmet *Ojkače* i bavila se našom privatnom prepiskom, načinom kako je došlo do toga da ona bude recenzent, te zašto fragment iz njene negativne recenzije nije štampan na klapni knjige itd. . . Dakle, ona je već na startu otvorila široke dveri čiste polemike gde je štošta trebalo pojasniti, a povodom samog predmeta *Ojkače*, bogme, ispraviti gomilu njenih očiglednih pogrešaka i previda. Dr Marija Kleut je od početka mistifikovala svoj naučni zbornik i nastavila to da čini, još žešće i upornije, u novom seminarskom radu. To su primetili i polupućeni čitaoci, čak i ortoped Deda Mraz.

Dr Marija Kleut mi zamerila na načinu kako polemišem. Ona ukida mogućnost polemičkog dijaloga i deli mi savete kako bi trebalo da pišem »kritiku kritike«. Ona bi u svojim tekstovima da deli pakete i masnice, a da njen student, pri tom, uzvrati milovanjem. Ona neprestano privatizuje i mistifikuje celu stvar, ona se postavlja u poziciju sveznačućeg supermena koji u levom džepu drži ojkaču, a u desnem bećarac. U treći džep, ako je dobro prišiven, moraće uskoro da stavi i rozgaču kojom se bavi jedan moj prijatelj iz okoline Drvara. Konca, konca gospodaru!

Moram li jednom doktoru književnosti objasnjavati šta je polemika? Hoću li s grčkog jezika prevoditi reč *polemos*? Bogme, neću! Uputišu samo doktorove studente da pročitaju Vukove polemike i obrate pažnju na tekst u kojem Karadžić koristi poslovicu: *Vid'la žaba gde se konji kuju, pa i ona digla nogu*. U istom tekstu Vuk piše: »Zar mu je malo što bunca o drugim stvarima, koje pokazuju njegovu magareću pamet, nego se maša i u običaju narodne i u svetinju«. Zatim, preporučujem studentima da

procita jedan polemički tekst Stanislava Vinarova koji za Marka Ristića kaže da »u sebi ima jezivu hladnoću nadmenoga apostola«, te tekst Marka Ristića koji o Bogdanu Popoviću kaže: »Neka mu Bog da dug život, a zatim večno blaženstvo onakvo kakvo ga on sam želi i zamišlja: neprestano osećanje aristokratske superiornosti, dobro očetkano odelo, čistu i uštirkuju kragnu, opšte priznanje, pokorne čitaoce sa svojom neumornu Reč, odličja, i dijetalnu kujnu«. Rade Drainac, čije su polemike jarosni vulkani slikâ i jezika, o »trčkaralu« (R.D.) Velmaru Jankoviću, na jednom mestu, piše: »Kakav bezobrazluk od jednog savremenog pisca koji je dvadeset puta izlazio na sud, tužakajući se kao dačići, tražeći od suda satisfakciju za poraze u publici u književnosti. . .) Dozvolite mi, g. Velmaru Jankoviću, da pljunem na vašu anonimnost«. Tin Ujević, pak, polemišući s E. Finićem, kaže da je ovaj »luksuzni spuž« itd. . . Ovo su zrnca iz golemog avana naših polemika, zrnca koja slikevito govore da je polemika »rat perima« i da ona kao književna vrsta ima sasmost specifična stilsko-jezička svojstva u konkavnom ogledalu teksta. Dakle, umesto direktnog prevoda s grčkog, darujem dr Mariji Kleut malu tablicu polemike kako bi studenti bili pravilno obavešteni. Ej, tužan Čuružan!

No, da vidimo, napokon, kakav je i šta sadrži odgovor dr Marije Kleut. Pre nego što dotaknem, draga Marija, vašu moru, Simeona Piščevića, odmah vam moram reći da je velika sramota što sve vreme, ne pominjući, grubo ignorirate dva autora bez kojih ne bi bilo moguće sačiniti ni pola tabaka *Ojkače*. Vi namerno ne pominjete akademika Vladu Miloševića i Dušana Umičevića, na koje vam uporno skrećem pažnju, misleći da ste ozbiljan i odgovoran konzument. Akademik Vlado Milošević načinio je pionirske korake na planu tzv. seljačkog pevanja u Bosni i Hercegovini. On je s magnetofonom u rukama obišao stotine bosanskih sela i sačinio knjige koje, naročito na muzičkom planu, predstavljaju nezaobilazni dokument u proučavanju deseteračkog dvostihia Na to je ukazao i Ranko Risojević, jedan od rezenzata *Ojkače*, bez čijeg uvela, takođe, moja knjiga ne bi mogla u beli svet. No, vi niste *te renac*, vi iz kabinetra rešavate enigmu ojkače. To vam se ne može oprostiti, ali kad ste se već toliko fizički distancirali od terena gde se peva ojkača, vi ćete morati (morati — kažem) pročitati četiri predgovora u četirima knjigama Vlade Miloševića *Bosanske narodne pjesme* (I—IV). Obimom to iznosi oko trista stranica! I molim vas, ta pročitajte već jednom i tekst Dušana Umičevića *Oikanje u Bosanskoj krajini*, te tome pridodatajte, nije zgoreg, *Polifone oblike u narodnoj muzici Bosne i Hercegovine Cvjetka Rihelmana*. Vidite, ja sam pripremajući *Ojkaču* pročitao sve što je napisano o bećarcu i više od toga. Čak i jedan vaš dosadni tekst koji se iscrpljuje u rečenicama tipa: »Rukopis neverovatnog formata (10 X 17,2) uvezan je u grubi, ružni karton, ima ukupno 104 lista (naknadna folijacija), od kojih je samo poslednji neispisan«. Stigli ste čak i da izmerite dužinu kartonskih korica: 17,2. Bravo! Sedamnaest zarez dva! Sjajna dužina!

A sad, juriš na nesretnog Piščevića! Bilo mi je neprijatno i, verujte, bilo mi vas je odistažao kad ste javno priznali da Simeonu Piščeviću nije mesto u vašoj recenziji. Dakle, vaša recenzija je neupotrebljiva! Lepo ste priznali: »Pre-

vid sam stvarno napravila. I zamislite sad me ne, vašeg studenta. Sve me nešto uhvatio stid, sve gledam u stranu, sklanjam pogled! Vrlo neobično stanje, nesvakidašnji doživljaj. Zbog vas se crvenim! Vec ovde bi, po svim nepisanim pravilima polemičke (i naučne) igre trebalo prekinuti dijalog, jer sam ne hotitjući razgolito osovinu vašeg naučnog struga i doveo vas u nelagodnu situaciju. Medutim, moram ići da lije, moram braniti ojkaču od naučnika koji pravi teške greške i previde i potom se uvaljuje u još veće. Napisali ste da je, u spornoj rečenici, umesto Piščevića trebalo da stoji Crnjanski. Koji vam je davo? Nisam toliko želeo da vas izlažem očaju. Dajte da vidimo kontekst u kojem bi se zadesio nedužni Miloš Crnjanski: »Stih iz Piščevića potiče iz jedne gradanske pesme« (M. K.). Crnjanskom tu nije mesto: dobijamo još nesretniji slučaj. U stvari, vi ste vrlo lukavo, npravno, napisali da sam ja u svom prethodnom tekstu rekao da je dr Marija Kleut »umeslo Crnjanski napisala Piščević«. Ubacujete mi u usta (tekst) ono što nisam rekao (napisao). Ja Miloša Crnjanskog u tekstu *Velika blamaža Marije Kleut* uposte nisam pominjao. Odmah to proverite, jer biće još gušće! Kakav Crnjanski, kakvi bakrači! Uvodeći Crnjanskog u igru, preko mojih namučenih leda, upali ste u još veće živo blato proizvoljnosti i pokazali da se služite, za nauku, nedozvoljenim dopingom sredstvima. Ostavite vi velikog pesnika da mirno počiva. Za razumeti je, hajde-de, da jedan od deset hiljada doktora nauka pogreši i splete se k'o pile u kućine, ali je nedopustivo da taj isti doktor gura velikog pesnika, preko tudihi rama, u ponor. Necuveno! Vama se izgleda posle moga prvog odgovora štota naglavice okrenulo pa i ona poznata poslovica: »Dva loša ubiše Miloša«. Ljubazno vas molim da me pustite iz mesečarskog zagrljaja povodom vašeg greha učinjenog prema Crnjanskom! Ne uvlačite me u kiseolo testo koje ste sami zamesili u kontejnerima apsurga!

Vi s velikim piscima baratate kao s kućnim mezimcima. Neverovatno je da ste povodom Kočića i Andrića napisali ovo: »Njihovo je pesničko pravo da u strukturu svog dela uključuju usmenoknjževne oblike, ali se oni ne mogu koristiti kao izvori za proučavanje usmene književnosti«. Ovo je skandal! Kako ste mogli tako nešto da napišete? Pa šta ja uopšte tražim u polemici s vama, ja autor triju knjižica poezije, kad vi velike pisce našega jezika, u svojoj kvazinaučnoj obnevidelosti, otpirujete kao muve sa astala?! Vi mrzite beletristiku! Vi ste Suslovljene Suslova Suslov književnosti! Santa Maria della Salute!

Sad ču vam, kao što je dva plus dva četiri, dokazati da niste u pravu. U *Sveskama* Ive Andrića, na 73. strani, nalazi se dvostih: »Svoj je braći svojom omrznuo/I golubu na jelovoj granici«. Iznad dvostiga piše: *Za bosanskog bana*, a ispod: *Narodna pesma*. Eto nam Ive Andrić kašakupljača narodnog blaga. Idemo dalje. U istoj knjizi, na 85. strani, Andrić zapisuje: »Od žalosti nikome koristi«. Ispod, u zagradi, piše: *Uzrečica u narodu u Srbiji oko 1890. godine*. Je li ova uzrečica narodna književnost? Recite mi, ja ne znam. A na prekrasnoj 189. strani, k'o sunce sja, deseterački trostih:

— Tvojim šorom čizme sam ukaljō,
Dok sam, Daco, na te oko bacō.
— Ti si, braco, zalud blato gacō.

Molim vas k'o Naučnika (Boga) da mi objasnite šta su ovi deseterci: bećarac? ojkača? ganča? samica? prijekuša? dikica? čantalica? šarenac? rozgača? lagavica? Pomožite Andriću i mojoj malenkosti! Uprite i dokazujete naučno, a ja ču vam, ako je od koristi, otpevati ove divne deseterce na desetal načina. Ali, najznačajnije u ovom času jeste da je Ivo Andrić bio i te kako pouzdan sakupljač narodnoga blaga! O Petru Kočiću i da ne govorim. Dakle, šta je posredi?

Vi se neprestano ušuškavate olovnom piljevinom u svom naučničkom gnezdu i razbijate velikim piscima mućkove o glavu. Vi ste za karanjin izabranih naučničkih glava, asistenata i doktora, koji svoje studente što piše pesme smatraju nepodobnima za studij književnosti. Da, vi nemate slaha i dobre volje za brusoče koji pišu i objavljaju pesme, jer vas oni u mnijevitom svojim lirskim odgovorima, na vežbama, nadilaze i skreću na teren vama stran i opasan. Okrenite kartu, još nije kasno. Omiljete najdarovitijim studentima!

Kažete da ste čitali prikaze *Ojkače u Ninu*, *Književnim novinama*, *Glasu i Dnevniku*, ali, kako rekoste, vi se ni dosad u njima nište »obaveštavali o usmenoj književnosti«. Pa, zašto ste onda čitali kad se na taj način ne obaveštavate? Još jedna mistifikacija, još jedan kartonom ograden zabranu u čijem središtu sedite i pijucate novu turu votke i tonika, imajući na umu jedan fragment iz predgovora *Ličkim ojkanima* M. Divjaka, koje ste krunisali pozitivnom recenzijom. Taj fragment iz predgovora *Ličkim ojkanima* glasi: »Poznato je, da je alkohol sinonim spoznaje i da se u njemu stapaaju fizičko i duhovno pitanstvo. Fizičko pitanstvo služi, kao sredstvo za postizanje duhovnog pitanstva, samim tim, ono oslobada pijano lice vanjskog uticaja i prenosi ga u svijet nemoći i nekontrolisanih postupaka. Sviest pjanog lica nalazi se tada u duhovnom pitanstvu. (Zarezi su preuzeti iz originalnog teksta.) U ovim rečenicama vi ste se idealno obavestili o usmenoj književnosti. Srdačne čestitke!

Nego, smem li vam reći da je u periodu dok smo polemisili, dakle, preko leta, pojavilo se još desetak prikaza *Ojkače*. Smem li, blago meni! Evo ču vam uskoro doći i, na izvezenoj beloj jastučnici, doneti novi broj »Raskovnika« da ga malo prelistate. Možda vam se tamo otvoriti nova polemika. Ne znam, samo kažem!

Gubim volju da vam bilo šta objašnjavam. Prošli put sam vam sve lepo nacrtao i objasnio od A do Š. Npr. pitanje *geneze oblika* do u tančine sam vam predocio. Vi sad pominjete *redigovanje*, pa se dvoumite, pa kažete da je i Vuk Karadžić redigovao, ali da mu neki zameraju itd... Kažete da sam za ta »redigovanja« mesta rekao da su *najanse*, a ja to nisam rekao, već sam govorio o *varijantama*. Čak sam vas uputio da napamet naučite tri varijante jednog bećarca u Leskovčevu antologiji. Ponovo, pred studentima, pročitajte moj tekst *Velika blamaža Marije Kleut*, »Polja«, br. 353, str. 299–301.

Sa erotskim dvostihom iz zbirke Jovana Muškatirovića baratate kako vam milo. Pokorno vas obaveštavam da se taj erotski dvostih *ne nalazi* u mom izboru od petsto dvadeset šest ojkača, već u delu predgovora o bećarcu. Dakle, ne brkam bećarac i ojkaču, u šta želite opet da me uvaljujete. Izvolite pogledati da li se dvostih: *Jebi, pope, neka selo plača, al se pazi, ne poseri gača*, nalazi u mom izboru. Ako ga nadete pod slovo *j*, javno ču vam se izviniti.

— Medutim, ima jedan ozbiljan i, što se predmeta ove polemike tiče, ključni problem. Na mnoge moje argumente i dokaze, koji su bili suprotni vašima, vi niste odgovorili, ništa objasnili: jednostavno ste sve preskočili i zaboravili, misleći da stvar pada u vodu. Ali, znate, ja sam cepidlaka, te vas moram uljedno upitati nešto. Šta je s vašim novim objašnjenjem o

nerimovanim ojkačama, o leksici ojkače, o starirom kozarskom kolu? Šta je sa (ne)postojanjem glasa *h*, šta sa ojkačama muslimanske provenijencije, šta sa muzičkim zapisom ojkače, šta sa tekstom koji zapis obuhvata? Gde je vaše stručno objašnjenje povodom recenzije koju ste napisali Divjakovim *Ličkim ojkanima* gde su lopatom naneseni svekoliki trinaesteri, dvanaesteri, jedanaesteri, osmerci, sedmerci i šesterici? Gde su naučna pokrića za vaše ishitrene tvrdnje? Izbegavajući da to objasnite, rekli ste o sebi kao naučniku mnogo. Tu vam više ne može pomoći ni memoarista Simeon Piščević kojeg ste nasankali za sva vremena.

Definitivno sam shvatio da se vaše bavljenje narodnom književnošću svodi na suvoparno kabinetsko mucanje i na proizvodnju hladnog jalovinja. Vi poput učenika na času tehničkog vaspitanja opisujete i merite karton od kojeg su sačinjene korice pesmarice. Vama je važnije da ste otkrili da su korice duge 17,2 santimetra, nego što materijal između korica nosi čitav svet i sudbinu jednog naroda i jezika. Vas ne zanimaju književna svojstva rimovanih desetračkih dvostihova. Vi nemate elementarni sluh da razlučite deseterac od jedanaesterca. Zato ste se, iz svoje urođene nemoći, obrušili na mene i moju novu knjigu koja je za vas »špansko selo«. Vi ste me, zapravo, duboko razočarali! Umesto da me, u trenutku kad ste dobili rukopis *Ojkače*, pozovete da porazgovaram i tako raščistimo neke nedoumice, odnosno, da pokazete mrvicu raspektu prema meni kao pesniku i vašem bivšem studentu, vi ste stvar mistifikovali do kraja. Sećate li se, slučajno sam vas sreo na fakultetu nekoliko meseci pre no što ćete dobiti rukopis na recenziranje i lepo sam tada popričao s vama, rekvavši vam šta novo radim. Kazali ste da nikad niste čuli za ojkaču i da su stvari na terminološkom planu komplikovane. Rekli ste mi, pri odlasku, da ćete mi biti na raspolaganju povodom rada na knjizi. Osetio sam da ste bukvalno ljubomorni što sam uleteo u vaš zabran. Kako ste mi i koliko bili na raspolaganju, pokazalo se. U znak zahvalnosti, evo, poklanjam vam jednu latinsku milošću, jer vi, poznato je, volite starine: *Tute hoc intristi: tibi omne est excedendum!* Što bi naš narod rekao: *Kako udobiš, tako ćeš i pojesti!* Prema tome, nikog ne okrivljujte: sami ste udobili, sami ćete morati da kusate. Takav je život nas umetnika.

A što se tiče mog obećanja da ču vas poslati na teren da prikupljate nove ojkače, odustajem. Ne zbog toga što vi, zaista, nikad nećete rešiti enigmu komplikovanog dvostila, već zato što je železnica poskupela pedeset posto, a Kozara daleko. Voz polazi, ne može da krene...

Školske vežbice

(kutak za pesnički trenutak)

Radmilo Đurović: NEKA DRUGA LJUBAV, Književne novine, Beograd, 1988.

zoran subotički

Da bi se izbegli, ili ublažili, nesporazumi, na samom početku istakao bih sledeće: za knjigu »Neka druga ljubav« potrebni su neki drugi čitaoci, sa kojima moja malenkost nema ničeg zajedničkog. To nije ni prvi ni poslednji put da se kritičar nade na jednoj, a knjiga na drugoj obali, gde se svaki pokušaj komunikacije svodi, ipak, na nemušte signale, neraspoznatljive gestove, besmislena kričanja. . . Ako stvar već tako postavljam, zar nije, pitaće se neko, mnogo jednostavnije i ljudske odustati od takvih pokušaja, koji su, eto, unapred osuđeni na propast, jer ništa drugo ne obećavaju do jedno bezduhovno žvanjanje i prezvakavanje sparušenih reči, misli, osećanja.

Glasno izgovoreno NE, u kome bi se skoncentrisalo nepristajanje na iznudenu komunikaciju, ne bi rešilo ništa, kao što se, na primer, partija šaha ne napušta i ne prekida sa prvim izgubljenim pionom, što znači da se iza svega ovoga nalazi jedno metafizičko DA, koje upućuje na prapočela dijaloga čoveka i sveta, knjige i njenog čitaoca, knjige i njenog tumača. Dakle, kada se komunikacija shvati i doživi kao sudbina, jedno srušno NE ne može narušiti to harmonično saglasje između subjekta i njegove predstave, ma kakva ona bila.

Sa »Brankovim kolom« već nekoliko godina igrati jednu igru bez pravog naziva, ali sa jasno utvrđenim pravilima, što